

De boer en de dominee

Wat zou Arie hier allemaal van vinden?

Mijn eerste preekstoel stond op het Drentse platteland. De helft van de week werkte ik daar als hulpdomeinee, de overige dagen gebruikte ik om af te studeren, en hielp ik ouderling en boer Arie op de boerderij. Hij werd een goede vriend.

Arie molk 45 koeien in een 'Hollandse stal' op een melkkruk tussen zijn rundvee. Dat probeerde ik ook te leren. Helaas, ik kreeg de slangen van de melkmachine niet aangekoppeld. Boer en dominee hebben ieder hun eigen deskundigheid.

Simpele karweitjes kon ik doen: vegen en voeren in de stal, trekker rijden het liefst. Op Aries moderne International 644 kuilvoer snijden, grasmaaien, gier uitrijden, en wat niet al.

Onder de koffie vroeg ik hem het hemd van het lijf. Wat het allemaal niet kostte, en wat het opbracht. Of hij ook niet zo'n hypermoderne melkput zou willen. „Zo'n stal kost een hele sloot geld”, zei Arie, „dat heb ik niet, en wil ik niet lenen ook.”

Zijn oude buurman van 87 vertelde: „Toen ik boerde vroeger had ik 3000 gulden schuld, daar kon ik geregeld niet van slapen. Mijn zoon nu heeft 300.000 gulden schuld, en ik moet hem elke morgen wakker maken.”

Inmiddels is er veel veranderd op en om de boerderij. 45 koeien is te klein, schulden zijn met vijf-zes nullen niet betaald, en met een International 644 wordt enkel nog de trekker-elfstedentocht verreden.

In mijn Friese domineesjaren ben ik nog steeds even in de stal gaan kijken, en vroeg ik nog altijd de boeren het hemd van het lijf. De melkrobot heeft zijn intrede gedaan, een bedrijf met 100 tot 200 koeien is geen uitzondering, en zelfs de tractoren zijn enorm gegroeid.

De dominee in mij is in verwarring geraakt. Wat zou Arie hier allemaal van vinden? Van de boer die een miljoenen-ondernemer is geworden. Van al de kansen, van al de risico's. Van de toenemende schuldenlast en de alsmaar groeiende regeldruk.

Van het afnemend aantal weidevogels. Van het teruglopen van de weidebloemen. Van de druk op het milieu. Van de metingen van het RIVM. Van biologen en natuurliefhebbers die vinden dat zoals alle industrie die invloed heeft op het klimaat, ook de agrarische sector duurzaam en klimaatneutraal moet produceren.

Graag zou ik nog eens bij boer Arie langs willen gaan, en het er onder de koffie met hem over hebben. Over de boerderij van vandaag, die onderneming is geworden, winst moet maximaliseren. Over hun producten, waarvan 80 procent naar de export gaat.

Nog liever zou ik weer eens met ouderling Arie spreken. Over rentmeesterschap, over de aarde die we van de lieve Heer in bruikleen hebben gekregen om te verzorgen en te bewaren. Want dát het anders moet, weet ik wel. Maar h^óe het anders kan, zou ik graag van mijn oude vriend Arie horen.

Immers de boer en de dominee hebben ieder hun eigen deskundigheid.

wim.beekman@lc.nl
